

Miten etelästä keväällä palaavat suuret kurkiparvet jakaantuvat pienempiin ryhmiin?

Kirj. lehtori A. TH. BÖÖK.

Allekirjoittanut on usein tullut ajatelleeksi miten nuo suuret — sanoisinko järjestyneet keväällä etelästä tulevat kurkiparvet, joissa voi olla 60 à 70:kin yksilöä, hajaantuvat pienempiin ryhmiin hakeak-sensa kukin pari oman pesinpaikkansa.

Viime keväällä olin tilaisuudessa varsin läheltä tekemään sangen mielenkiintoisen huomion tällaisesta kurkiparven jakaantumisesta.

Huomion tein Padasjoen pitäjässä, joka sijaitsee Päijänteen länsirannalla.

Pitäjän kirkolta vie pohjoiseen päin kylätie päättyen Kellosalmen salmeen. Tätä tietä seuraa harju, joka Päijänteen ja länteenpäin pistävän järven, Alisen Alijärven, välillä on kapeanlainen. Alisen Alijärven länsipuolella on vielä pitkä ja kapea Ylinen Alijärvi.

Tällä kannaksella on asuntori, Kerttusalon talvihuvila Päijänteen puolella harjua.

Toukokuun 4 p. t.v. olin ulkona suorittamassa kevätsiivousta puutarhassa. Ilma oli keväinen, kirkas, kaunis ja kävi kohtalaisen kova tuuli. Silloin kuulin jo kaukaa kirkon puolelta, siis suoraa etelästä kurkien sointuvaa huutoa ja hetkisen sen jälkeen lentää iso kurkiparvi matalalla, korkeintaan 150 m korkealla, huvilani ja pääni yli pohjoiseen päin. Linnut, joita oli 52 kappaletta, lensivät muodostaen hyvin säännöllisen auran, jonka toinen sivu tavallisuuden mukaan oli toista jonkun verran pitempi.

Heti huvilan yli mentyä, siis pohjoispuolella, — sen ja lähellä olevan Kosken-Inkilän talon välillä — rupesi parvi tekemään kierrok-sia, kello oli silloin 8,33 e.p.p., — kohoten vähitellen samalla arviolta noin 300 m korkealle.

Kurjet olivat niin lähellä, että kierrokset, joita oli kaikkiaan kuusi, osaksi ulottuivat huvilani yläpuolelle. Kierrosten lävistäjän arvioin noin 200 metriksi.

Näky oli läheltä katsottuna, kirkkaassa valossa, erinomaisen komea, jo sen kautta, että koko kurkiparvi teki kaaroksensa siipiä räpyttelemättä, siis ainoastaan liidellen.

Kierroksia tehdessä rikkoontui järjestys epämääräiseksi, mutta joukon etunenässä oli kuitenkin selvästi *kaksi* lintua, nähtävästi tule-vien uusien parvien ensimmäiset johtolinnut.

Kierroksia tehdessä jakaantui parvi kolmeen osaan, jotka jatkoivat matkaansa — mikäli huomasiin samaan aikaan — eri suuntiin.

23 kpl. lensi luoteeseen päin Lummeneen järveä kohti, korkean Maijuovuoren yli.

26 kpl. jatkoi matkaansa pohjoiskoillista suuntaa Päijännettä pitkin isoa Tehinselkää hohti.

3 kpl. itäkoilliseen Sysmää kohti.

Uudella suunnallaan järjestyivät molemmat suuremmat parvet hyvin nopeasti auran muotoon, niin että näytti todella siltä että uusi järjestys olisi muodostunut jo kierroksia tehdessä, jota kesti 10 minuuttia.

Kierroksien aikana kuului yhtämittäisiä, mutta yksinäisiä, huutoja.

Tämän yhteydessä mainittakoon, että Kerttusalon edustalla oleva Kirkkoselkä on ensimmäinen osa Päijännettä, jonka parvi etelästä tullen kohtasi sekä että Lummeneen ympäristössä on paljon soita, paikkakunnan suurimmat.

Vielä noin 50 à 60 v. sitten eleli näissä soissa pesivinä runsaasti kurkia ja vielä nytkin on niitä siellä jokunen pari. Matkan suunntaaminen yli Lummeneen seudun lienee siis ikivanhoista ajoista perittyä.

Matkalla oleva iso kurkiparvi tarjoo luonnonystävälle erinomaisen vaikuttavan näyn, mutta nyt kyseessä oleva harvinainen tapaus oli elämys aivan ihmeellistä laatua.

Pieniä tietoja.

Kapustahaikara *Platalea l. leucorodia* L ammuttiin viime syksynä Korpiselän pitäjän Yläjärven kylässä erään järven rannalla. Lintu on muuten valkoinen, paitsi että siipien kärjet ovat tummanharmaat.

Ägläjärvi 16. I 29.

Eero Vesanen.

Plock ur Universitetets äggsamlingar. Genom vänligt tillmötesgående av doktor I. Välikangas har jag varit i tillfälle att gå igenom de zologiska samlingarna och därvid funnit ett och annat värt att publiceras i *Ornis Fennica*. Granskningen är ännu ej på